

חיים זליגמן איננו

דברי פרידה בבית העלמין בגבעת ברנר בשם חברים מחוג אורפלד (גרמנים וישראלים).

ערב יוה"כ התש"ע
27.9.2009

חיים יקר, זו הפעם הראשונה שאני מדבר אליך
אך תשובתך לא תגיע.

חיים זליגמן – חבר גבעת ברנר, מאוד תחסר לנו. הכרתי אותך בשולחן הקומונות הבינלאומי באפעל
ובפעילויות "חוג אורפלד", עם ידידים קתולים מגרמניה שממש מעריצים אותך. (בגרמניה, באיטליה ובמוצא).
חלק מהם הגיעו מרחוק והם כאן אתנו מלווים אותך בדרכך למקום מנוחתך.
למדתי להקשיב לך ולכבד את צניעותך בוידוים ודיונים. יצא לי כמה פעמים להסיע אותך מ"בית שלמון"
במוצא לביתך בגבעת ברנר ולכלל נסיעה כזאת היה טעם של עוד. גברה הסקרנות ללמוד מניסיוןך הקיבוצי.

אתה חבר גבעת ברנר מאז 1936, ובין מקימי "חוג אורפלד" ב-1995. בלעדיך ספק אם היה קם מפגש
פורה ומיוחד של הידברות בין גרמנים קתולים החיים ח"י שיתוף, לבין חברי קיבוצים מישראל, מהתק"ם,
הקיבוץ הדתי וגם השומר הצעיר. בגיל תמיד היית המבוגר והמורה, אך ברוחך אולי הצעיר שבין הנאספים.
מיקדת עבודתך בחקר האנרכיזם, הרצית בגרמנית כאשר לא הייתה ברירה, אך תמיד העדפת לשוחח
במפגשים בעברית ושאחר יעשה את מלאכת התרגום. נחשבת למרצה מקורי ומכובד באוניברסיטת קאסל
בגרמניה, שם קיבלת תואר PHD, אולם בינינו בישראל, תמיד הצגת עצמך כחיים מישראל.
כל יום הולדת שלך צוין בשנים האחרונות בביקור מיוחד של הגברת טראודל וולברכר, מייסדת הקהילה
השיתופית הקתולית בגרמניה שנהגה להגיע לישראל במיוחד.
לצער כל מי שנהג להיות ב, זה לא יוכל להימשך יחד איתך, אבל אין לי ספק שעוד נרבה לדבר בך
ובהישגיך.
חיים שלנו, נוח בשלום.

אלישע צורגיל
קבוץ שדה בוקר
– בשם חוג אורפלד